

utasigazolványok kényszerét. A vámigazgatás, be- és kiviteli engedélyek az állami és uradalmi birtokok igazgatásának a visszahelyezése a

némelek kezére és a vasut francia-belga igazgatás megszüntetése.

Bookmakerek is megjelentek a pénteki lóversenyen.

Szeged, augusztus 16. (Saját tudósítónktól.) Evi öt-évre megrendezi a Délvidéki Lovas-Egyesület a Szegedi Gazdasági Egyesülettel karöltve a szegedi versenyeket, amelyek a legutolsó években nem mindig sikerültek az igényeknek és a várakozásoknak megfelelőleg. Az idén a szokásos kétnapos meetinget kibővítették még egy harmadik nappal is, amikor is lebonyolították azokat a lovasmérkőzéseket, amelyek szerepelnek minden nemzetközi *Concours Hippique* programján.

A meeting pénteken kezdődött, amikor is a sikversenyek és az akadályversenyek egyrészt tartották meg. Szokatlanul népes mezőnyök vettek részt az egyes versenyekben és a tribünök és a páholyok is szépen megteltek, úgy hogy az első versenynap mozgalmas képet és szép sportot nyújtott. Nem egyszer 8-10-12-ös mezőnyök is indultak, ami fokozta a fogadók kedvét. A totalizateur jól működött és nem egyszer — Szegeden — szép osztalékot is fizetett. Az ötödik versenyben három és fél-szeres pénzzel távoztak a győztes fogadói, ami teljesen kielégítette a másfél-szeres pénzekhez szokott szegedi fogadókat.

A pénteki versenyen egyébként két budapesti bookmaker is megjelent. Erre a célra külön kis „ringet” ácsoltak össze a tribün előtt. A könyvesek előtt az első percekben csak nehezen indultak a fogadások, azonban a szép adásoknak később mégis meglelt az eredménye. Az egyes nagyobb futamoknál már egy kis tömeg verődött össze a könyvesek előtt és így a versenynapnak minden kelléke, zivaja és izgalmá megvolt. Általában azonban a versenyek végén az a vélemény alakult ki, hogy a „bukik” nem egészen kővér táskákkal tértek pihenőre.

Az első nap eredményei egyébként a következők:

I. Félvérek sikversenye. 1. Dalsy (lov. Binder). 2. Dorian Grey. 3. Csavargó. Biztosan, hosszakkal nyerve. Tot: 10:13. Nyolc induló. Binder százados főlényesen vezette az egész mezőnyt.

II. Legénységi vadászverseny. 1. Akarat (Urbán tizedes). Küzdelem után félhosszal nyerve. Tot: 10:19. Nyolc induló. A mezőny legjobb lova Szögi György Ávas-a volt, aki azonban az egyenes előtt oly szerencsétlenül tört ki, hogy semmi reménye nem lehetett a további versenyre.

III. Szegedi gátverseny. 1. Ragyogós (Orosz). 2. Bonika. 3. László. Végig vezetve, főlényesen,

nyakhosszal első. Tot: 10:33. Négy induló. IV. Repkény akadályverseny. 1. Elsöm (Selmeczy). 2. Pelite (Orosz). 3. Patkó Pista II. (Stépan). Föltartva, könnyen nyerve. Tot: 10:17. Négy induló.

V. Robin sikverseny. 1. Raritas (Stépan). Küzdelem után első. Tot: 10:36. Hét induló.

VI. Vadász díjugratóverseny. Tizenkét induló. A időtlenség miatt csak hat versenyző lovagolta végig a fátot, míg a többiekre vasárnap félkettőkor kerül sor.

A szombati második versenynapon rendezték meg a nem minden érdekességnélküli lovasmérkőzéseket. Az érdeklődés kissé megcsappant, mert hiszen ezen a versenynapon hiányoztak a bookmakerek és totalizateurok, a díjugratások és díjlovaglások egyikében sem lehet fogadni, ami természetes is. A második versenynapra csak azok mentek ki a lóverseny-térre, akik valóban sportélvezetet akartak. Az egyes díjugratások izgalmái teljesen ki is elégitették a szépszámú közönséget, amely éppen olyan figyelemmel kísérte az egyes akadályok és gátak átugrását, mint a díjlovaglásokat. A mezőnyök itt is igen népesek voltak és felülően sok jó eredmény. Nem tartozott a ritkaság közé, amikor 15-20 ló is indult egy versenyben és így kissé elhúzódtak az egyes számok. Részletes eredmény a következő:

I. Alföldi díjugratás. 1. Alibaba (Pető tiszthelyettes). 2. Bözse (Krizsán). Tizenöt induló.

II. Nyeretlenek díjugratása. Holtversenyben első: Iby (Schaurek Otmár), négy pont. Azért is (Stépan) és Bányász (Edwy), négy-négy pont. Huszonkét induló. Erős küzdelem öt versenyző között. Legelőször Schaurek hadnagy lova vitte át a 16 akadályt csupán négy büntetőponttal. Volt olyan versenyző, aki 29 ponttal tudott csak a bírói emelvény elé érkezni, míg a versenyzők fele földalt a versenyi a nehéz akadályok miatt.

A harmadik versenyt (Hátaslovak díjazása) vasárnap félkettőkor tartják meg.

IV. Díjlovaglás. 1. Damazér (Burján ezredes). 2. Gácsi (Stépan). 3. Pálma (Forster). Öt induló.

V. Díjugratás (Magyar Gazdák és Lótenyésztők díja). 1. Ametisz (Schaurek Otmár) hat ponttal. 2. Snowdropp (Cseh Kálmán) tíz ponttal. 3. Rózi (Binder Ottó) tizenhat ponttal. Huszonkét induló. Schaurek hadnagy megérdemelt győzelmet aratott pompásan úgró lovával. A nehéz akadályokon (20) a mezőny fele elvérzett, többen fel sem vették a versenyt.

Régi szegedi színházak.

Irta: dr. Czimer Károly.

(Hetedik közlemény.)

V.

A szabadságharc után a harmadik nyári szinkört állították föl Bonyhádi (Perczel) István császári biztos idejében, aki a magyar színészeket üldözte, ellenben a német színészeket pártfogolta, akik a városi színházat foglalták el, nyáron pedig a rókusi Pacsirta-szinkörben játszottak. A zaklatott magyar színészek, amint fentebb láttuk, a felsővárosi Kiskaszinó tánctermeiben ütötték fel a szinpadot, de nyáron, a fullasztó hőségben kevés látogatójuk akadt.

Ez okból harmadik nyári szinkör építését sürgette a hazafiasan érző uri közönség és e közönség főmozgatója német apának derék magyar fia: Hoffer Károly kiváló építész volt, aki erős támogatója volt a nemzeti színűgynek.

Társával, a szintén német eredetű Meszlényi (Heiszler) Józseffel 1856-ban a mai rendezőpályaudvarban a vasuti állomásházat átépítették és a kinaradt anyagból színházat akartak építeni. E célra a négyületnek a Könyök- (ma Kelemen-) utcában, Mayer Ferdinánd vaskereskedő díszes góttstílusú palotája („Feketeház”) melletti üres telket (amelyen ma a Haggenmacher-sörccsarnok áll) bérelték ki három esztendőre és azon 1856. évi május végén a tetőnélküli favázás nyári szinkör készszen állott. A megnyitás május 30-án történt Hegedűs Lajos színházgató „Bibor és gyász” című drámájának bemutatásával.

A nyitott szinkörnek emeletes oldala volt és a földszinti és emeleti páholyok azon voltak el-

helyezve, hátul széles és lejtős karzat zárta be az épületet. Miután födele nem volt, ha esett, a földszinti nézőtér közönsége ernyő alól élvezte az előadást. Az épület 800 forintba került.

Hoffer és Meszlényi két év múlva a négyületnek azon ajánlatot tették, hogy a nyitott szinkört befedik, oldalát befalazzák és téli előadásokra alkalmassá teszik, ha tizenöt évre hasznóberbe adja nekik a telket. A négyület elfogadta és 1858. április 20-án a szerződést ilyen értelemben kötötték meg.

Amikor a vállalkozók a szinkört téli színházzá átépítették, ugyanakkor a földszinti lejtős padozatát olyan szerkezettel látták el, hogy azt fel lehetett emelni, a szinpaddal egy vonalba lehetett hozni és a nézőteret táncvigalmak tartására is alkalmassá tették. Ettől kezdve az álarcos bálakat állandóan ott tartották. A páholyokat, amelyek eddig korlátokkal voltak elválasztva, most oldalfalakkal és ajtókkal látták el.

A földszinten, a nézőtér közepén járda futott végig; ennek két oldalán zárszékekül vörös vászonnal bevont padok állottak, amiknek támláján szamozva voltak az ülőhelyek. A zárszékek két oldalán állóhelyek voltak a diákok számára. Leghátul a bejáratul szolgáló hosszú, szűk folyosó, pénztár és ruhatár fölött fekvő lejtős karzat egészítette ki a nézőteret. A színház befűtése, a téglából készült oldalfalak és a berendezés költsége 30.000 forintba rugott.

Külön jelmez- és ruhatár, diszlettartó raktár, könyvtár és festőterem járult a színházhoz. Az épületet két nagy vaskályha fűtötte. Eleinte olajlámpásokkal világítottak, de 1864-ben a gázgyár felépülvén, ettől kezdve gázvilágítást rendeztek be.

A rendezés mindkét nap a megszokott volt, néhány hosszabb szünettel azonban nem igen lehet barálokat szerezni a lovasmérkőzéseknek. Meg kell itt állapítanunk azt is, hogy — különösen pénteken — csak a véletlen akadályozta meg, hogy a tribünhöz vezető szűk, pocsoltyós és süppedékes uton nem történt nagyobb szerencsétlenség. Az autóktól lovak bokrosodtak meg, ami érthető pánikot okozott a távozó közönség körében. Ideje volna már, ha a város rendes utakat csináltatna — és ne csak a tanyák felé —, a meglévő rosszakat pedig legalább tetesse használhatóvá.

A jól sikerült meetinget vasárnap délután folytatják, amely alkalommal néhány izgalmas szám szerepel a programon.

Nagyszabású gyűlésben fog tüntetni a béke mellett a szegedi munkásság.

Szeged, augusztus 16. (Saját tudósítónktól.) Hetek óta készül Szeged város szervezett munkássága annak a békegyűlésnek a megtartására, amelyen vasárnap délelőtt szinte egész Magyarország munkássága és progresszív polgársága tüntetni fog az örök béke gondolata mellett, hiszen jóformán Magyarország minden városában és nagyobb községében ilyen irányú gyűléseket tartanak. Ezek a gyűlések folyamán annak a nagyarányú békeagitációnak, amelyet a világegés borzalmának tizéves évfordulója, július 29-ike után indult meg nemcsak a legyőzött, de a győztes államokban is. A külföldi gyűléseken részt vett mindenki, aki valóban értékeli a drága emberéletet és aki nem féli kimondani az egész világ jelszavát: Ne legyen többé háború!

Szegeden a munkásság, valamint a progresszív polgárság teljes lelkesedéssel készült erre a gyűlésre és a jelek szerint hatalmas tömegek fogják felemelni szavukat vasárnap Szegeden is a béke gondolata mellett. A szegedi rendőrség minden ellenetés nélkül engedélyezte ezt a gyűlést, hiszen ez csupán néma tüntetés a békéért, az utca minden zivaja és dübörgése nélkül. A szegedi rendőrség méltányolni tudta a munkások néma demonstrációját, nem úgy, mint a debreceni rendőrség, amely érthetetlenül, indokolatlanul és az egész világon egyedül, nem engedett tüntetni az örök béke gondolata mellett. Politikai körökben úgy tudják, hogy ennek a debreceni békegyűlés betöltésének még következményei lesznek.

A szegedi gyűlést — mint ismeretes — vasárnap délelőtt 10 órakor tartják meg a Víg-szinpad (a Széchenyi Mozi mellett) helyiségében. A világbéke gondolatát Kabók Lajos nemzetgyűlési képviselő, a szocialdemokraták parlamenti frakciójának tagja fogja beszédekben ismertetni.

Ez a fából épült helyiség rettenetes tűzveszélyes volt. A szinpad és mögötte a diszlettár borzalmas tűzfészek volt. A ki-bejárásra szolgáló egyetlen szűk, sikátoros folyosóban 2-3 ember haladhatott egymás mellett. Naponkint sűrű torlódás között özönlött ki a közönség és hála a gondatlanok fölötte örködő Gondviselésnek, 30 év alatt semmi szerencsétlenség sem történt.

A bécsi Ring-színház leégése, a nagyszámú nézők borzalmas tűzhalála, valamennyire megriasztotta a szegedi hatóságot is és ennek hatása alatt a színház falára az utca felől olyan menekülő faerkélyt készítették, aminőt a parasztházak végén lépcsőzetes padlásfeljáróképpen szoktak használni és a páholyok közönségének menekülésére egy foga létra volt a faerkély alá akasztva. Ezt a létrát minden este a színházhoz rendelt hajduknak a falról le kellett akasztani és a menekülésre szolgáló faerkélyhez támasztani, amelyen a hölgyeknek és uraknak egyenkint kellett volna lemászniuk.

Eleinte Kemény Nándor biztos, aki előbb maga is színész volt, pontosan végeztette e műveletet, azonban utóbb a bécsi színházi katasztrófa feledésbe mentén, a létra felállításával senki sem törődött, amint hogy ma is a színháznak menekülésre szolgáló oldalajtóit gyakran csak akkor zárják ki, amikor a közönség kifelé igyekszik.

A színházmelletti tűzoltófészereket, ahol a vízipuskákat tartották, 1858-ban lebontották és vendéglővé alakították át és a színházzal földtől folyosóval kötötték össze, de amikor a népszerű Prófeta sörccsarnok a közeli Kársz-utcában megnyitott, ez a színházi vendéglőt agyonütötte.

(Folytatjuk.)